

DLLP-01

April-2007

Factories Act, Workmen Compensation Act & E.S.I. Act Paper-I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચના : (૧) જમણી બાજુનાં અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(૨) ઉત્તરો મુદ્દાસર લખો અને જરૂર જણાય ત્યાં નિર્ણિત ચૂકાદાઓ ટાંકો.

૧. “કારખાના ધારા-૧૯૪૮માં દર્શાવ્યા પ્રમાણે આ કાયદો કામદારોની તંદુરસ્તીનું રક્ષણ કરે છે”. – આ વિધાન નિર્ણિત કેસોના સંદર્ભમાં સમજાવો. (૨૦)

અથવા

કારખાના ધારા અન્વયે “સલામતી” અને “કામના કલાકો” અંગેની જોગવાઈઓ નિર્ણિત કેસોના સંદર્ભમાં સમજાવો.

૨. કારખાના ધારામાં સ્ત્રીઓ અને બાળકોને નોકરીમાં રાખવાના પ્રબંધોની કેસ લો સહિત ચર્ચા કરો. (૨૦)

અથવા

કારખાના ધારા નીચે “સજાઓ” અને “કાર્યવાહીઓની” જોગવાઈઓની કેસ લો સહિત ચર્ચા કરો.

૩. કારખાના ધારા અંતર્ગત ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) (૧૦)

(૧) “કારખાનું”

(૨) “કામદાર”

(૩) “ઉત્પાદન પ્રક્રિયા”

(૪) “કારખાનાનો નિરીક્ષક”

૪. કામદાર વળતરધારા ૧૯૨૩ અન્વયે “વળતર”નો અર્થ સમજાવી “નોકરી દરમિયાન અને તેનાથી થતો અકસ્માત”ની જોગવાઈઓ નિર્ણિત કેસોના આધારે સમજાવો. (૧૭)

અથવા

કામદાર વળતર ધારા અંતર્ગત ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે ત્રણ)

(૧) સંપૂર્ણ અને આંશિક અસમર્થતા.

(૨) અપીલ અને પુનરાવલોકન.

(૩) નોટિસ અને હકદાવાઓ.

(૪) વળતરની રકમ અને વહેંચણી.

(૫) કમિશનરની સત્તાઓ.

- પ. વેતન ચુકવણી ધારો, ૧૯૩૬ અન્વયે “વેતનની ચુકવણી” અને “બિન અધિકૃત કપાતો” અંગેની જોગવાઈઓ નિર્ણીત કેસોના સંદર્ભમાં સમજાવો. (૧૭)

અથવા

‘વેતન’ અને ‘કપાત’ની વ્યાખ્યા આપી અધિકૃત કપાતો અને ફરજિયાત કપાતોની ચર્ચા સવિસ્તાર અને કેસ લૉ સહિત કરો.

૬. કામદારોનો રાજ્ય વીમા ધારો-૧૯૪૮ હેઠળ ચર્ચા કરો : (ગમે તે ત્રણ) (૧૬)

- (૧) આ કાયદો કઈ વ્યક્તિઓ અને સંસ્થાઓને લાગુ પડે છે ?
 - (૨) રાજ્ય કર્મચારી વીમા નિધિ.
 - (૩) કામદાર રાજ્ય વીમા નિગમની રચના.
 - (૪) મેડિકલ બેનિફીટ કાઉન્સિલ.
 - (૫) કર્મચારી અને આશ્રિતોની વ્યાખ્યા.
-

Seat No. : _____

DLLP-01

April-2007

Factories Act, Workmen Compensation Act & E.S.I. Act Paper-I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- Instructions :** (1) Figures to the right side indicate full marks.
(2) Answer point wise and cite decided cases.

1. “Factories Act, 1948 protects the health of the workers”. Discuss this statement with decided cases. **(20)**

OR

Discuss the provisions regarding “Security” and “Working Hours” with decided cases.

2. Explain the Provisions regarding the “employment of young persons” and “Women” with decided cases. **(20)**

OR

Explain the Provisions regarding the “Penalties” and “Procedure” with decided cases under Factories Act.

3. Write short notes under Factories Act : (any **two**) **(10)**

- (1) Factory
- (2) Workman
- (3) Manufacturing process
- (4) Factory Inspector

4. Discuss under Workmen’s Compensation Act, 1923 regarding “Compensation” and Provisions of “Injuries on the workplace” and “Injuries during the employment” with decided cases. **(17)**

OR

Write short-notes under Workmen’s Compensation Act : (any **three**)

- (1) Full and Partial disablement.
- (2) Provisions of Appeal and Review.
- (3) Notice and claims.
- (4) Amount of the compensation and its distribution.
- (5) Powers of the commissioner.

5. Explain the provisions regarding “Payment of wages” and “Unauthorized deductions” with decided cases under the Payment of Wages Act, 1936. **(17)**

OR

Explain in detail and decided cases the definitions of “wages” and “deductions” and provisions relating to “Authorised and compulsory deductions with case laws.

6. Discuss under the Employee’s State Insurance Act, 1948 : (any **three**) **(16)**
- (1) To which establishments and persons this act is applicable ?
 - (2) Employee’s State Insurance Fund.
 - (3) Establishment of the Employee’s State Insurance Corporation.
 - (4) Medical Benefit Council.
 - (5) Definitions of “employee” and “dependents”.
-